

Gradnja stanovanj v stanovanjskem bloku

Gradnja majhnih pritličnih hiš z enim stanovanjem je v Ljubljani zelo razširjena. Do lani so tak način graditve celo forsirali. V mestu in neposredni okolici je že več naselij s takimi stanovanji. Razen tega je tudi več stanovanjskih zadrug, ki imajo v svojem programu gradnjo pritličnih hiš z enim stanovanjem.

Mislili so, da je gradnja takih stanovanj cenejša od gradnje velikih stanovanjskih blokov. Podatki pa kažejo, da je razmerje ravno nasprotno, posebno če upoštevamo tudi stroške komunalnih naprav. Svet za komunalne in gradbene zadeve občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška je analiziral stroške za zgrajeno in nastanjeno naselje takih pritličnih hiš in za četrtr osmih stanovanjskih blokov, ki jih zdaj šele gradijo in od katerih bo imel vsak po 27 stanovanj. Ugotovil je, da je bilo za zgraditev 153 individualnih stanovanj potrebnih 59.900 kvadratnih metrov zemljišča, medtem ko je 216 stanovanj v stanovanjskih blokih zavzelo površino 21.100 kvadratnih metrov. V korist gradnje blokov grede tudi komunalni stroški, kar potrjujejo tudi naslednji podatki (v tisoč dinarjih):

	Individualni graditve (133 stanov.)	Stanovanja v 8 blokih (216 stanov.)
Kanalizacija s priključki	54.876	12.572
Vodovod s priključki	12.416	4.870
Električne instalacije	10.600	26.000
Telefon	4.500	5.000
Dohodne ceste	12.000	6.500
Javna razsvetljava	9.000	2.400
Parki	6.000	4.850
Odškodnina za rušenje	5.074	2.632
Načrti	3.148	1.557
Nadziranje	1.530	990
Skupaj	106.824	69.591

Komunalne naprave za eno stanovanje stanejo torej pri individualni gradnji okrog 800 tisoč, pri gradnji blokov pa okrog 325 tisoč dinarjev.

Skupna vrednost zgrajenih hiš z enim stanovanjem znaša po analizi 410 milijonov din, kar pomeni, da znašajo stroški za zgraditev enega takega stanovanja brez komunalnih naprav okrog 3 milijone din. Po drugi strani znaša predračunska vrednost 216 stanovanj v blokih 463 milijonov dinarjev. Iz tega izhaja, da stane

tako stanovanje, prav tako brez komunalnih naprav, 2 milijona in 100 tisoč dinarjev.

Na temelju podatkov, ki jih je dobil z

POTROŠNIŠKI SVETI V NOVEM SADU NEIZENAČENA AKTIVNOST

Pred časom je okrajna trgovinska zbornica v Novem Sadu zbirala podatke o delovanju potrošniških svetov. Naloga ankete je bila omejiti naravo, ker so predvsem želeli zbrati podatke o obstoju potrošniških svetov pri posameznih trgovinskih podjetjih, da bi imeli pregled, kako široko so bili uvedeni v trgovinsko mrežo ti organi družbene kontrole. Predmet ankete torej niso bile izkušnje iz dela svetov in zato ni mogoče na njihovi osnovi izvajati splošnejše sklepe o njihovem delu.

Kljub tem pomanjkljivostim nudi omejena anketa zanimive podatke. V l. 1956 je bilo na ozemlju novosadskega okraja organiziranih skupaj 93 potrošniških svetov, ki imajo okrog 500 članov. Od teh jih je 83 na ozemlju mestnih občin Novoga Sada. Največ svetov je organiziranih v trgovinskih prodajalnah, in to posebno pri pekarijah in mesnicah. Pri trgovinskih podjetjih na drobno je organiziranih skupaj 16 svetov, pri trgovinah pa samo pet. Tako je vseh ostalih 72 svetov formiranih pri trgovinskih prodajalnah.

Ze samo to dejstvo, da so potrošniški sveti organizirani predvsem pri prodajalnah, kaže, da se sveti ukvarjajo z neposrednim odnosom med potrošnikom in osebjem prodajalne in da si prizadevajo s svojim delo izboljšati pogoje preskrbe potrošnikov v prodajalnah, ki opravljajo tako rekoč vsakodnevne usluge potrošnikom. Posli, s katerimi se sveti ukvarjajo, so kljub temu precej raznovrstni. Tako je potrošniški svet pri trgovinskem podjetju »Gora«, ki je v prisilni likvidaciji, razpravljal in odobril zaključni račun podjetja in razpolaganje z osnovnimi sredstvi, spremljal je potrošnje investicijskih sredstev, pregledoval poslovne prostore, delo skladišč in prodajalnih itd. Potrošniški svet pri trgovinski prodajalni »Ugled« je analiziral plan prometa in finančno stanje

omenjeno analizo, priporoča svet za komunalne zadeve občine Ljubljana-Siška delovnim kolektivom, naj gradijo večje stanovanjske bloke, z več stanovanji, ker so mnogo cenejše in, kar je prav tako važno, bolj ustrezajo perspektivnemu razvoju mesta. M. S.

prodajalne po četrletjih. Potrošniški svet pri trgovinskem podjetju »Lipa« je bil od svoje ustanovitve navzoč na vseh sestankih upravnega odbora podjetja, seznanil se je s poslovanjem v skladiščih in prodajalnah, kontroliral je kakovost predmetov, ki jih trgovina prodaja, pregledal poslovne prostore in poslovne knjige podjetja.

Aktivnost teh svetov je torej zelo raznovrstna in razvejana. Postavlja se celo vprašanje, ali se ne ukvarjajo tudi z vprašanji, ki po zakonskih intencijah o ustanovitvi svetov ne spadajo v njihovo pristojnost. Točno je, da je uredba, ki je določila organiziranje potrošniških svetov, pustila široke možnosti za njihovo aktivnost, toda v posameznih primerih se je potrošniški svet, na primer pri podjetju »Gora«, ukvarjal z vprašanji, ki spadajo v pristojnost delavskega sveta podjetja.

Sicer pa po podatkih omenjene ankete ni težavno sklepati, da je glavna značilnost dosedanje aktivnosti potrošniških svetov na ozemlju novosadskega okraja neizenačenost njihovega dela. Vsi sveti, ki so bili organizirani, so imeli od svoje ustanovitve pa do zbiranja podatkov 62 sestankov. To pomeni, da mnogi sveti od svoje ustanovitve niso imeli niti enega sestanka. Ta sklep je toliko bolj utemeljen, ker je več svetov, ki so imeli po dva ali več sestankov, tako da se še bolj povečuje število svetov, ki niso imeli nobenega sestanka.

POSVETOVANJE V LJUBLJANI

V Ljubljani je bilo v začetku maja posvetovanje predstavnikov potrošniških svetov na ozemlju mestnih občin. Na posvetovanju so bile opisane izkušnje posameznih svetov, razpravljali pa so tudi o nekaterih splošnih problemih uvajanja organov družbene kontrole v mestno trgovinsko mrežo.

Ob tej priložnosti je bilo poudarjeno, da je bil doslej največji uspeh dosežen v seznanjanju državljanov z delom in problemi trgovinske mreže, da pa je največja slabost dosedanjega dela v tem, ker niso potrošniški sveti organizirani v vseh vejah trgovine. Na posvetovanju je bilo sklenjeno, da je treba organizirati potrošniške svete tudi pri grosističnih podjetjih, manufakturnih prodajalnah, pri obrtno-trgovinskih in uvoznih podjetjih.

Positiven vpliv dela potrošniških svetov se je najbolj čutil v dvigu kakovosti uslug na višjo stopnjo. Tako so med drugim nekatere prodajalne začele pod vplivom potrošniških svetov dostavljati stalnim odjemalcem blago na domove.

M. S.

V Zagrebu predlagajo ustanovitev zavoda za ugotavljanje kakovosti blaga

Čedalje večja izbira raznih izdelkov spodbuja tudi čedalje pogostejše razgovore o njihovi kakovosti. Kupec se v trgovini pogosto znajde v zadregi, ker razen prodajalčevega priporočila nima drugega jamstva, da je izdelek, ki ga kupuje, dejansko kakovosten.

Strokovnjaki zagrebškega ljudskega odbora so dali pobudo, naj bi se ustanovil zavod za raziskovanje kakovosti blaga, ki bi deloval kot ustanova s samostojnim financiranjem.

Zavod si zamišljajo kot ustanovo, ki bi sodelovala s podjetji in z drugimi strokovnimi ustanovami, v katerih so že na razpolago sodobna sredstva in kadri za preizkušanje izdelkov. Na zahtevo proizvajalcev bi dal raziskati lastnosti blaga, ki bi jih bilo mogoče potem javno ogla-

ševati. Strokovnjaki ali ustanove, ki bi na račun tega zavoda preizkušali blago, bi odgovarjali moralno in materialno za svoje delo. Potrošnik ali konkurent bi prav tako lahko poslal zavodu na pregled določeni izdelek, da bi ugotovil, ali ustreza jugoslovanskemu standardu ali kakovosti, ki jo proizvajalec reklamira.

Ustanovitev takega telesa, ki bi dajalo »ateste« ali potrdila o kakovosti blaga, bi mnogo prispevalo k izboljšanju kakovosti in k zaščiti kupca. To bi nedvomno pomagalo tudi proizvajalcem, da bi čim prej odpravili napake, da ne bi izdelovali blaga slabe kakovosti, za katero bi ne dobili jamstev. Proizvajalci bi s potrdilom hkrati dobili moralno in materialno priznanje, kar je velikega pomena za njihov nastop na tržišču. Po drugi strani bi zavod nedvomno koristil tudi potrošnikom. N.P.